

**DOWODY
I POSTĘPOWANIE DOWODOWE
W MIĘDZYNARODOWYM
ARBITRAŻU HANDLOWYM
ORAZ INWESTYCYJNYM**
Zagadnienia wybrane

Konrad Czech

MONOGRAFIE

Wolters Kluwer

**DOWODY
I POSTĘPOWANIE DOWODOWE
W MIĘDZYNARODOWYM
ARBITRAŻU HANDLOWYM
ORAZ INWESTYCYJNYM**
Zagadnienia wybrane

Konrad Czech

MONOGRAFIE

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 20 marca 2017 r.

Recenzent

Dr hab. Andrzej W. Wiśniewski

Wydawca

Małgorzata Stańczak

Redaktor prowadzący

Joanna Tchorek

Opracowanie redakcyjne

Małgorzata Masłowska

Łamanie

Fotoedytor

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by

Wolters Kluwer Polska SA, 2017

ISBN: 978-83-8107-396-7

ISSN: 1897-4392

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Mojej żonie i bliskim

Spis treści

Wykaz skrótów / 13

Wstęp / 21

1. Przedmiot monografii / 21

2. Międzynarodowy arbitraż / 27

2.1. Uwagi ogólne / 27

2.2. Holistyczne spojrzenie na spory handlowe
i inwestycyjne / 43

3. Systematyka monografii / 52

4. Literatura i źródła / 54

Część I

**Wybrane aspekty regulacji przeprowadzenia dowodów
w międzynarodowym arbitrażu / 59**

Rozdział 1

**Zasada autonomii woli stron – elastyczność proceduralna
międzynarodowego arbitrażu / 61**

Rozdział 2

**Systematyzacja płaszczyzn działania zasady autonomii woli
stron / 71**

2.1. Płaszczyzny, przykłady i ograniczenia autonomii woli stron / 71

2.2. Pierwsza konferencja organizacyjna i zarządzenie
proceduralne / 84

2.3. Umowy dowodowe jako przejaw autonomii woli stron / 104

2.4. Organizacja rozprawy głównej jako przejaw autonomii woli
stron / 112

Rozdział 3

Znaczenie Regulaminu dowodowego IBA dla regulacji dowodów / 132

- 3.1. Geneza i rola Regulaminu dowodowego IBA / 132
- 3.2. Regulamin dowodowy IBA jako uzupełnienie regulaminu arbitrażowego / 135
- 3.3. Sposoby stosowania Regulaminu dowodowego IBA / 140
- 3.4. Zmiany wprowadzone do Regulaminu dowodowego IBA w 2010 r. / 147
- 3.5. Podstawowe zalety i wady Regulaminu dowodowego IBA / 161
 - 3.5.1. Zalety Regulaminu dowodowego IBA / 161
 - 3.5.2. Wady Regulaminu dowodowego IBA / 163

Rozdział 4

Podsumowanie – specyfika regulacji przeprowadzenia dowodów / 167

Część II

Środki dowodowe i sposób ich zastosowania / 171

Rozdział 1

Dowód z dokumentu w międzynarodowym arbitrażu / 173

- 1.1. Dowód z dokumentu w instrumentach arbitrażowych i praktyce / 173
 - 1.1.1. Regulacja dowodu z dokumentu w wybranych regulaminach arbitrażowych / 173
 - 1.1.2. Regulacja dowodu z dokumentu w Regulaminie dowodowym IBA / 176
 - 1.1.3. Forma przedstawienia dokumentów w praktyce międzynarodowej / 180
 - 1.1.3.1. Dokumenty w posiadaniu strony / 180
 - 1.1.3.2. Dokumenty ujawniane na rzecz przeciwnika / 188
 - 1.1.3.3. Praca z dokumentami podczas rozprawy głównej / 192
- 1.2. Procedura ujawnienia dokumentów / 194
 - 1.2.1. Uwagi ogólne i prawnoporównawcze / 194
 - 1.2.2. Dokumenty w posiadaniu strony przeciwnej / 206

- 1.2.2.1. Charakterystyka wniosków o ujawnienie dokumentów / 206
 - 1.2.2.1.1. Terminy składania, treść i format wniosków / 206
 - 1.2.2.1.2. Specyfika wniosków o ujawnienie dokumentów w postaci elektronicznej / 222
- 1.2.2.2. Dobrowolne ujawnienie dokumentów po otrzymaniu wniosku / 229
- 1.2.2.3. Podstawy odmowy ujawnienia dokumentów / 231
- 1.2.2.4. Konsultacje i zarządzenie co do spornych dokumentów / 242
- 1.2.2.5. Kultura prawna a ujawnienie dokumentów stronie przeciwnej / 251
- 1.2.3. Dokumenty w posiadaniu osób trzecich / 258
- 1.2.4. Zakres ujawnienia dokumentów w sporach handlowych a inwestycyjnych / 274
- 1.3. Różnice wobec postępowania przed sądami państwowymi / 276

Rozdział 2

Dowody z zeznań świadka i opinii biegłego w międzynarodowym arbitrażu / 278

- 2.1. Uwagi ogólne / 278
- 2.2. Modele przeprowadzenia dowodów z zeznań świadka i opinii biegłego / 284
- 2.3. Przegląd regulacji wybranych instrumentów międzynarodowego arbitrażu w zakresie dowodów z zeznań świadka i opinii biegłego / 290
 - 2.3.1. Regulacja dowodów z zeznań świadka i opinii biegłego w regulaminach arbitrażowych / 290
 - 2.3.2. Regulacja dowodów z zeznań świadka i opinii biegłego w Regulaminie dowodowym IBA oraz wybrane aspekty jej zastosowania / 294
- 2.4. Wzrost znaczenia biegłych ekonomistów w międzynarodowym arbitrażu i rozwój sektora usług *forensic* / 312

- 2.5. Przebieg przesłuchania świadka lub biegłego strony w międzynarodowym arbitrażu / **317**
 - 2.5.1. Uwagi ogólne / **317**
 - 2.5.2. Przesłuchanie świadków i biegłych stron w praktyce międzynarodowej / **318**
 - 2.5.2.1. Przygotowanie świadków i biegłych stron do przesłuchania / **318**
 - 2.5.2.2. Przedstawienie świadka albo biegłego strony i przesłuchanie przez stronę przedstawiającą / **326**
 - 2.5.2.3. Przesłuchanie świadka albo biegłego strony przez stronę przeciwną / **333**
 - 2.5.2.4. Ponowne przesłuchanie świadka albo biegłego strony przez stronę przedstawiającą / **340**
 - 2.5.2.5. Zadawanie pytań świadkom i biegłym stron przez sąd arbitrażowy / **342**
 - 2.5.2.6. Konfrontowanie świadków lub biegłych stron / **345**
 - 2.5.2.7. Kultura prawna a przesłuchanie świadków i biegłych stron / **349**
 - 2.5.3. Przeprowadzenie dowodów z zeznań świadka i opinii biegłego z inicjatywy sądu arbitrażowego / **352**
 - 2.5.3.1. Przesłuchanie świadka z inicjatywy sądu arbitrażowego / **352**
 - 2.5.3.2. Wyznaczenie biegłego z inicjatywy sądu arbitrażowego / **355**
- 2.6. Różnice wobec postępowania przed sądami państwowymi / **362**

Rozdział 3

Dowód z oględzin w międzynarodowym arbitrażu / 365

Rozdział 4

Podsumowanie sposobu zastosowania podstawowych środków dowodowych / 370

Część III

Podsumowanie monografii / 373

Rozdział 1

Wpływ kultury prawnej na przeprowadzenie dowodów / 375

Rozdział 2

Przemieszanie wpływów kulturowych a *lex evidenti*a / 380

Rozdział 3

Przewidywania co do ewolucji międzynarodowego arbitrażu / 383

Bibliografia / 387

Lista orzecznictwa/zarządzeń proceduralnych / 417

Wykaz skrótów

1. Skróty podstawowe

arb.	arbitraż/arbitrażowy
art.	artykuł
cz.	część
lit.	litera
n.	następny/-e
nb	numer boczny
nt	numer tezy
par.	paragraf
pkt	punkt
por.	porównaj
poz.	pozycja
ppkt	podpunkt
prozd.	podrozdział
prot.	protokół
r.	rok
red.	redakcja
reg.	regulamin
rozd.	rozdział
s.	strona
t.	tom
ust.	ustęp

wyt.	wytyczne
zm.	zmiany
zob.	zobacz

2. Lista terminów zdefiniowanych

BIT	Umowy o wzajemnej ochronie i popieraniu inwestycji/Bilateral Investment Treaties
CIArb	Chartered Institute of Arbitrators
CIETAC	China International Economic and Trade Arbitration Commission
CIETAC Arbitration Rules lub Regulamin CIETAC	China International Economic and Trade Arbitration Commission (CIETAC) Arbitration Rules
Digest/UNCITRAL 2012 Digest of Case Law	UNCITRAL 2012 Digest of Case Law on the Model Law on International Commercial Arbitration
FAA	The United States Arbitration Act/Federal Arbitration Act
FRCP/Federal Rules of Civil Procedure	Federal Rules of Civil Procedure for the United States District Courts
Grupa Robocza i Podkomisja ds. Rewizji Regulaminu dowodowego IBA	1999 IBA Working Party & 2010 IBA Rules of Evidence Review Subcommittee
HKIAC	Hong Kong International Arbitration Centre
HKIAC Administered Arbitration Rules lub Regulamin HKIAC	Hong Kong International Arbitration Centre Administered Arbitration Rules
IBA lub Międzynarodowe Stowarzyszenie Prawników	International Bar Association

IBA Guidelines on Conflicts lub Wytyczne IBA dot. konfliktu interesów	IBA Guidelines on Conflicts of Interest in International Arbitration
IBA Guidelines on Party Representation lub Wytyczne IBA dot. zastępstwa procesowego w międzynarodowym arbitrażu	IBA Guidelines on Party Representa- tion in International Arbitration
IBA Rules of Evidence lub Regulamin dowodowy IBA	IBA Rules on the Taking of Evidence in International Arbitration
ICC lub Międzynarodowa Izba Handlowa w Paryżu	International Chamber of Commerce
ICCA	International Council for Commercial Arbitration
ICCA Drafting Sourcebook lub Materiały źródłowe ICCA	ICCA Drafting Sourcebook for Logisti- cal Matters in Procedural Orders
ICSID	International Centre for Settlement of International Disputes
Karta energetyczna	Traktat Karty Energetycznej (Dz.U. z 2003 r. poz. 985)
k.p.c. lub pol. k.p.c.	Ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks po- stępowania cywilnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 1822 ze zm.)
konwencja europejska	konwencja europejska o międzynaro- dowym arbitrażu handlowym, sporzą- dzona w Genewie 21.04.1961 r. (Dz.U. z 1964 r. poz. 270)
konwencja ICSID	Convention on the Settlement of In- vestment Disputes Between States and Nationals of Other State ¹

¹ Z uwagi na fakt, że Polska nie jest stroną konwencji ICSID, autor korzysta z nazwy angielskiej.

konwencja nowojorska	konwencja o uznawaniu i wykonywaniu zagranicznych wyroków arbitrażowych, sporządzona w Nowym Jorku 10.06.1958 r. (Dz.U. z 1962 r. poz. 41)
LCIA	London Court of International Arbitration
NAFTA	Północnoamerykańska Strefa Wolnego Handlu/North American Free Trade Agreement
Notatki UNCITRAL nt. organizacji postępowania arbitrażowego lub UNICTRAL Notes, w odniesieniu do konkretnego punktu instrumentu jako Notatka²	UNCITRAL Notes on Organizing Arbitral Proceedings
ONZ	Organizacja Narodów Zjednoczonych/ United Nations
PCA	Permanent Court of Arbitration
Protokół CIArb dot. biegłych stron lub CIArb Protocol for Party-Appointed Experts	Chartered Institute of Arbitrators Protocol for the Use of Party-Appointed Expert Witnesses in International Arbitration
Prawo modelowe UNCITRAL lub pr. modelowe Protokół CIArb dot. e-disclosure/ dokumentów elektronicznych	Prawo modelowe UNCITRAL z 1985 r. (ze zm. z 2006 r.) CIArb Protocol for E-disclosure in Arbitration
reg. dodatkowy ICSID	ICSID Additional Facility Rules

² Skrócony termin oficjalny to „Notes” (bez dodania „UNCITRAL...”). Dodanie „UNCITRAL” w nazwie ma na celu sprecyzowanie odniesienia. Skrót taki jest często używany w doktrynie zagr.

Regulamin ICC lub ICC Rules of Arbitration	International Chamber of Commerce Rules of Arbitration
Regulamin ICSID lub Arbitration Rules of ICSID³	Rules of Procedure for Arbitration Proceedings (the Arbitration Rules) of ICSID
Regulamin LCIA	LCIA Arbitration Rules
Regulamin SA KIG	Regulamin Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej
Regulamin SA LEWIATAN	Regulaminu Sądu Arbitrażowego przy PKPP Lewiatan
Regulamin VIAC lub Vienna Rules	Rules of Arbitration and Conciliation of VIAC/Der Schiedsordnung des VIAC
SA KIG	Sąd Arbitrażowy przy Krajowej Izbie Gospodarczej
SA PKPP LEWIATAN	Sąd Arbitrażowy przy Polskiej Kon- federacji Pracodawców Prywatnych LEWIATAN
SCC	Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce
SCC Arbitration Rules⁴ lub Regulamin SCC	Arbitration Rules of the Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce
SIAC	Singapore International Arbitration Centre
SIAC Rules lub Regulamin SIAC	Arbitration Rules of the Singapore In- ternational Arbitration Centre
UNCITRAL	United Nations Commission on Inter- national Trade Law

³ Skrócony termin oficjalny to „Arbitration Rules” (bez dodania „...of ICSID”). Autor dodaje jednak nazwę „ICSID” dla uniknięcia nieporozumień.

⁴ Skrócony termin oficjalny to „Arbitration Rules” (bez dodania „SCC...”). Z uwagi na to, że termin „Arbitration Rules” mógłby być zbyt ogólnikowy, autor dodaje do niego skrót „SCC”.

UNCITRAL Arbitration Rules lub Regulamin UNCITRAL	Arbitration Rules of the United Commission on International Trade Law
UNCTAD	United Nations Conference on Trade and Development
VIAC	Vienna International Arbitral Centre/ Das Internationalen Schiedsgerichtsgerichtsentrums der Wirtschaftskammer Österreich
Zasady transparentności w traktatowym arb. inwest. lub Rules on Transparency	Rules on Transparency in Treaty-based Investor-State Arbitration

Objaśnienia formatu przypisów

W zależności od potrzeby, przypisy czynione są do numerów stron poszczególnych publikacji lub numerów stron i numerów bocznych (ew. innych oznaczeń akapitów) w powoływanych pozycjach. Numeracja przypisów jest prowadzona osobno w każdej części pracy. Podobnie same przypisy konstruowane są w poszczególnych częściach pracy niezależnie od siebie, tj. z pełnym podaniem tytułu źródła przy jego pierwszym powołaniu w danej części pracy. Jednak terminy zdefiniowane w przypisach pracy, bez względu na miejsce zdefiniowania, używane są następnie w kolejnych częściach pracy. Tak zwane cross-referencje odwołują się co do zasady do numerów przypisów w danej części pracy. W przypadku odejścia od tej reguły, obok numeru przypisu, zamieszczony jest także numer części pracy.

Obcojęzyczne nazwy regulaminów arbitrażowych (pełne oraz skrócone) zaczerpnięte zostały z oficjalnych tekstów lub stron internetowych poszczególnych instytucji. Autor korzysta przy tym z najnowszych wersji regulaminów. Gdy oficjalna strona internetowa danej instytucji dodaje do nazwy regulaminu rok jego wydania lub ostatniego zaktualizowania, autor opuszcza w nazwie datę. W przypadku korzystania z innej wersji regulaminu arbitrażowego niż aktualnie obowiązująca autor dodaje do nazwy zdefiniowanej dopisek „w wersji z [...] r.”. Jak wyjaśniono we wstępie pracy, co do zasady, punktem odniesienia są angielskojęzyczne wersje regu-

laminów oraz innych instrumentów „miękkiej regulacji”. Z tego względu niektóre angielskojęzyczne terminy zaczerpnięte z wiodących regulaminów arbitrażowych, choć zostają przetłumaczone na język polski, to nie zostają zdefiniowane i używane są w rozumieniu nadanym im przez dany instrument (np. autor używa zamiennie pojęć *Terms of reference* i „akt misji” w odniesieniu do instytucji uregulowanej w art. 23 reg. ICC). Przy padki zamiennego operowania danymi pojęciami po ich przetłumaczeniu są każdorazowo wyjaśniane w toku wywodu lub w przypisach. W sposób opisowy, bez dodatkowego definiowania, autor operuje także niektórymi terminami angielskiego języka prawniczego (np. pojęcie *Procedural order no. 1* i zamiennie „pierwsze zarządzenie proceduralne”).

Wstęp

1. Przedmiot monografii

Monografia stanowi próbę analizy sposobu przeprowadzenia dowodów w międzynarodowym arbitrażu – ukazuje specyfikę zastosowania poszczególnych środków dowodowych w tym postępowaniu adjudykacyjnym. Ogniskuje się przede wszystkim na przedstawieniu sposobów korzystania z najpopularniejszych nośników informacji o wydarzeniach, jak też potencjalnie towarzyszących im przepisach prawnych, będących zarzewiem sporu arbitrażowego. Ze względów objętościowych – z zastrzeżeniem dygresji i z niezbędnymi wyjątkami, które zostaną przedstawione dalej – pomija kompleksowe omówienie zasad i reguł postępowania dowodowego. Stanowi skróconą adaptację rozprawy doktorskiej przygotowanej w 2016 r. pod kierunkiem prof. dr. hab. Tadeusza Wiśniewskiego. Nie doszłaby do skutku bez wsparcia merytorycznego ze strony Pana Profesora i Szanownych Recenzentów rozprawy doktorskiej w osobach prof. dr. hab. Karola Weitza oraz dr. hab. prof. nadzw. Andrzeja Torbusa, którym autor pragnie serdecznie podziękować.

Jakkolwiek monografia nie omawia całości problematyki dowodowej w międzynarodowym arbitrażu, to ukazanie postępowania dowodowego przez pryzmat najważniejszych środków dowodowych – rezultat analizy prowadzonej w monografii – wymaga zdefiniowania pojęcia „postępowanie dowodowe”.

Przez postępowanie dowodowe w międzynarodowym arbitrażu rozumieć można ogół czynności przeprowadzanych dla ustalenia podstawy faktycznej, a w części spraw również podstawy prawnej, wyroku sądu

polubownego (sądu arbitrażowego, względnie trybunału arbitrażowego lub inwestycyjnego)¹.

Zaproponowana definicja wynika z faktu, że kontrowersyjne, jeśli nie wręcz fikcyjne, wydaje się bezwzględne przyjęcie zasady *iura novit arbiter* w sprawach o charakterze międzynarodowym². Oznacza to, że omawiane w tej monografii środki dowodowe niekoniecznie służą tylko i wyłącznie udowodnieniu faktów³. Cel postępowania dowodowego w międzynarodowym arbitrażu jest zatem zasadniczo – lecz zdecydowanie nie w każdym przypadku – zbieżny z celem postępowania dowodowego przed polskim sądem państwowym⁴. Jak zasugerowano na wstępie, sposób jego przeprowadzenia, w tym korzystania ze środków dowodowych, może okazać się przy tym odmienny, a ponadto zróżnicowany zależnie od charakteru sporu.

Analiza sposobu korzystania ze środków dowodowych w międzynarodowym arbitrażu pozwala wypowiedzieć się co do tego, w jakim stopniu zostały w minionych trzech dekadach rozluźnione związki tego postępowania adjudykacyjnego – konkretniej modelu przeprowadzenia w nim dowodów – z rozwiązaniami prawnymi funkcjonującymi w krajach *civil law*

¹ Pojęcia „sąd polubowny” nie należy mylić z rzekomo „partnerskim” charakterem tej metody rozwiązywania sporów lub możliwością zawarcia ugody. Używane jest w monografii tylko jako wyraz poszanowania dla tradycji polskiego języka prawniczego. Konotacja tego terminu wydaje się nie oddawać współcześnie charakteru spraw innych niż krajowe. Stosowane jest w monografii zamiennie z pojęciem „sąd arbitrażowy” w odniesieniu do zespołów orzekających w arb. instytucjonalnym lub *ad hoc* (w sprawach uznawanych za „handlowe” i nie tylko). Autor nie odnosi tych terminów do organizacji administrujących określoną sprawą. W odniesieniu do tych organizacji używane są pojęcia „instytucja” lub „instytucja arbitrażowa”. Jednocześnie wykorzystywany bywa publicznoprawny termin „trybunał inwestycyjny” (rzadziej termin „trybunał arbitrażowy”). Stosowany jest podczas omawiania konkretnych orzeczeń zespołów orzekających w sprawach inwestycyjnych. Większość rozważań dot. sądów arbitrażowych ma jednak walor ogólny i odnosi się do spraw inwestycyjnych.

² Szerzej zob. m.in.: Ch.P. Alberti, *Iura Novit Curia in International Commercial Arbitration: How Much Justice Do You Want?* [w:] *International Arbitration and International Commercial Law...*, Kluwer Law International 2011, s. 30; M. Salahudine, A. Wahab, *Iura Novit Arbiter in International Commercial Arbitration: The Known Unknown* [w:] *Festschrift Ahmed Sadek El-Kosheri*, red. Nassib G. Ziadé, Kluwer Law International 2015, s. 6 i n. Na tle spraw inwestycyjnych zob. Z. Marossi Ali, *Shifting the Burden of Proof in the Practice of the Iran–United States Claims Tribunal*, „Journal of International Arbitration” 2011, vol. 28, nr 5, s. 432.

³ Podobnie zob. P. Nowaczyk, A. Szumański, M. Szymańska, *Regulamin arbitrażowy UNCITRAL*, Warszawa 2011, s. 364, szczególnie nb 8.

⁴ Co do wątpliwości rodzimej doktryny w zakresie uznania prawa za przedmiot dowodu zob. T. Erciński, *Prawo obce w sądowym postępowaniu cywilnym*, Warszawa 1981, s. 214.

(szeroko pojmowanych systemach kontynentalnych)⁵. Służy weryfikacji rozpowszechnionej tezy, że międzynarodowy arbitraż uległ znacznej „amerykanizacji”. Przez „amerykanizację” międzynarodowego arbitrażu należy rozumieć stopniowe zbliżanie się modelu przebiegu typowego sporu arbitrażowego z elementami zagranicznymi do sporów sądowych w państwach *common law* – w tezie tej kładzie się nacisk na podobieństwa do najszerzej rozumianego modelu procesu amerykańskiego i tamtejszej kultury procesowej⁶. Wykształciła się w latach 80. XX w. i od tamtej chwili stała się przedmiotem polemik. Wpisuje się w długotrwałą w literaturze komparatystycznej dyskusję na temat podziałów między kulturą *civil law* oraz *common law*. Ma swoich licznych zwolenników i przeciwników⁷. Pojęcie „amerykanizacja” nie ma przy tym ściśle ustalonego znaczenia. Objąć nim można nie tylko podobieństwo pewnych instytucji prawnych, lecz także kopiowanie na grunt międzynarodowego arbitrażu zasad etyki i technik prowadzenia sporów dominujących w procesie amerykańskim⁸. Nakreślenie sposobu zastosowania najpopularniejszych środków dowodowych w międzynarodowym arbitrażu pozwala włączyć się do dyskusji na temat zarysowanej tezy.

Jednocześnie zauważyć trzeba, że dostrzegalne są niekiedy pewne odrębności między sposobem przeprowadzenia dowodów w ramach różnych

⁵ Operowanie ang. terminem „*civil law*” i przeciwstawianie pojęciu „*common law*” jest uproszczeniem makrokomparatystycznym. Dla bliższej analizy zob. K. Funken, *The Best of Both Worlds: The Trend Towards Convergence of the Civil Law and the Common System*, wersja *pdf. za: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=476461 (dostęp: 30.07.2016 r.), s. 3–4. Dla zakwestionowania zasadności przeciwstawiania tych pojęć zob.: O.G. Chase, J. Walker, *Common Law, Civil Law and the Future of Categories: An Introduction* [w:] *Common Law, Civil Law and the Future of Categories*, red. J. Walker, O.G. Chase, LexisNexis 2010, s. 11–lxviii; O.G. Chase, *Legal Processes and National Culture*, „*Cardozo Journal of International and Comparative Law*” 1997, vol. 5, nr 1, s. 14–17.

⁶ Bliżej nt. genezy pojęcia „amerykanizacja” zob.: E.V. Helmer, *International Commercial Arbitration: Americanized, “Civilized”, or Harmonized?*, „*Ohio State Journal of Dispute Resolution*” 2003, vol. 19, nr 1, s. 35; R.P. Alford, *The American Influence on International Arbitration*, „*Ohio State Journal on Dispute Resolution*” 2003, vol. 19, nr 1, s. 69 i n.

⁷ Wśród głosów aprobujących zob. R.P. Alford, *The American...*, s. 87. Zob. także Y. Dezalay, B.E. Garth, *Dealing in Virtue*, Chicago-London 1996, s. 53. Dla opinii sceptycznych lub powściągliwych zob.: F.T. Schwarz, Ch.W. Konrad, *The Vienna Rules: A Commentary on International Arbitration in Austria*, Kluwer Law International 2009, s. 416; S.L. Karamanian, *Overstating the Americanization of International Arbitration: Lessons from ICSID*, „*Ohio State Journal on Dispute Resolution*” 2003, vol. 19, nr 1, s. 5 i n.; E. Bergsten, *Americanization of International Arbitration*, „*Pace International Law Review*” 2006, vol. 18, nr 1, s. 300–301.

⁸ E. Bergsten, *Americanization...*, s. 294.

Konrad Czech – doktor nauk prawnych; ukończył Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego (*summa cum laude*); absolwent studiów LL.M. na New York University School of Law i National University of Singapore; studiował również na University of Florida Levin College of Law i University of Sheffield; odbył staż w niemieckim biurze arbitrażowym z listy GAR 100 / Legal 500.

Od kilkunastu lat wzrasta w Polsce ogólne zainteresowanie arbitrażem i najszerzej rozumianym międzynarodowym obrotem gospodarczym. Skarb Państwa był i jest zaangażowany w liczne głośne spory arbitrażowe przyczyniające się do wzrostu zainteresowania tą tematyką.

W publikacji przedstawiono problematykę dowodów i postępowania dowodowego w międzynarodowym arbitrażu (handlowym i inwestycyjnym). Współcześnie zarówno w arbitrażu handlowym, jak i inwestycyjnym bardzo często stosowane są te same instrumenty proceduralne.

W książce omówiono m.in.:

- wybrane aspekty regulacji przeprowadzania dowodów, w tym przede wszystkim zasadę autonomii woli stron międzynarodowego arbitrażu i jej przejawy praktyczne (rola pierwszej konferencji organizacyjnej);
- sposoby korzystania z poszczególnych środków dowodowych: dowód z dokumentu wraz z problematyką ujawnienia dokumentów na potrzeby interlokutora, dowód z zeznań świadka i opinii biegłego, dowód z oględzin.

W publikacji przedstawiono przepisy popularnych regulaminów arbitrażowych odnoszące się do poruszanej problematyki, IBA Rules on the Taking of Evidence in International Arbitration, IBA Guidelines on Party Representation in International Arbitration oraz wiele innych instrumentów tzw. soft law, takich jak ICCA Drafting Sourcebook for Logistical Matters in Procedural Orders, UNCITRAL Notes on Organizing Arbitral Proceedings, czy w końcu wytyczne opracowane pod egidą Chartered Institute of Arbitrators.

Opracowanie zainteresuje adwokatów, radców prawnych, pracowników administracji rządowej, a także ekonomistów i księgowych.

9 788381 073967

ISSN: 1897-4392

ISBN: 978-83-8107-396-7

9 788381 073967

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL